

paa, at det ikke er saa ganske rigtigt, naar den høitagtede Minister har sagt, at Retten i intet Tilfælde har Forpligtelse til at undersøge, om Forligslovgivningen er bleven opfyldt. Jeg skal nemlig henvise til Forordningen af 6te August 1824 § 1. Der hedder det udtrykkelig, at i alle Gjældsager, hvor Fordringen ikke er over 100 Rd. Sølv, skal det ikke være nødvendigt, at der udtages formelig Stævning, men Dommeren har paa paa Klagerens mundtlige eller skriftlige Andragender, og efter at denne har godtgjort, at Lovgivningen om Forligsvæsenet er efterkommet, at udstede en Indfaldelse. Der kan den høitagtede Minister se, at i alle Gjældsager under 100 Rd. Sølv har Retten den udtrykkelige Forpligtelse at skulle undersøge, om Forligslovgivningen er efterkommet, altsaa ogsaa at undersøge, om Parten har havt Marsag til sin Udbeholdelse, saa at det altsaa ikke kan siges, at det vilde være i Strid med hele Lovgivningen. — Det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgfreds (Nimestad) mente, at man kunde saa enes om noget Andet end det af mig foreslaaede, nemlig at udstyre § 5 eller i alt Fald Bestemmelsen om Lemplingen med Hensyn til Sagsførere i København, og den sidste ærede Taler syntes jo heller ikke at lægge megen Vægt paa denne. Jeg maa tilstaa, at de ærede københavnske Rigsdagsmænd ere noget vanskelige at tilfredsstille. Sjor var det dem, saavidt jeg opfattede dem, meget om at gjøre (Stemmer „Nei!“). Ja, da er Bestemmelsen i al Fald ikke bleven indsat af mig eller mine Meningsfæller; den maa dog have sin Oprindelse et Steds fra, og det er ganske sikkert fra de Herrer. — Den store Ulempe, som den sidste ærede Taler omtalte, at der skulde være med Hensyn til Forligsklagerne, kan jeg naturligvis ikke betvivle, at han har oplevet, og det maa jo være det store Gode, som der tales om, at der skulde opnaas ved Lovforslaget, at denne Ulempe nemlig skulde ophæves ved Lovforslagets § 4. Jeg for mit Vedkommende maa tilstaa, at jeg tror ikke, at man kjender disse Vanskeligheder ret meget ude paa Landet. I det Mindste har jeg ikke kjendt til dem. Næsten Enhver som helst, det vil sige Enhver, der overhovedet kan skrive, giver sig af med at skrive Forligsklager, uden at jeg har set eller hørt, at det har ført nogen Ulempe med sig (Modsigelse). Er det ikke rigtigt? Det bekræfter det ærede Medlem bagved, der selv har været Forligsdommister. Altsaa af Hensyn dertil, kan jeg just ikke skjønne, at der er nogen særlig Grund til at foretage noget Videre. Lovrigt er der jo bragt forskjellige Ting paa Bane, maaske der ogsaa kan findes andre Udveie end de, der her ere foreslaaede i Lovforslaget, til at forlige de modstridende Stemminger. Det er Noget, jeg ikke kan have nogen Mening om; men Lovforslaget har jo ogsaa forskellige Stadier endnu at gjenmeegaa, saa at der kan være Tid nok til at forsøge paa det.

Justitsministeren (Nellemann): Jeg skal kun gjøre et Par Bemærkninger overfor den sidste ærede Taler. Jeg vil da først sige, at, naar Forordningen af 6te August 1824 omtaler, at Dommeren, forinden han udstæder Indfaldelse, skal paase, at der har været behørig prøvet Forlig i Sagen, eller at Forligslovgivningen er efterlevet, er det ikke saaledes at forstå, at han skal undersøge, om Parterne med eller uden Forve have ladet møde for sig under Forligsmæglingen, men om Sagen overhoved har været bragt for Forligskommissionen eller ikke. Det er i det Mindste Noget, som der for Domstolene eller blandt Retskyndige næppe har været Tvivl om, at Forordningen af 1824 ikke kan forstås saaledes, som det ærede Medlem nu omtalte. — Hvad angaar det andet Spørgsmaal, om Forstaaelsen af Plakaten af 30te Oktober 1798, negter jeg jo ikke, at der staar, at Grunden skal opgives i Fuldmagten; men det betyder jo Intet, naar ikke Retten ex officio skal anstille nogen som helst Undersøgelse om denne Grundes Sandhed eller Usandhed, og naar der overhovedet Intet skal foretages, naar der ikke gjøres Paastand derom af Modparten. Derfor antager jeg ogsaa, at denne Fordring om, at Forsaldsgrunden skal være optagen i Fuldmagten, er bortfalden i Praxis, væsentlig fordi den stod som et dødt Bogstav; der var ingen Følge af at undlade at opfylde den.

Beth: Det er kun et enkelt Punkt i Lovforslagets Bestemmelser, som jeg kunde ønske noget at henlede Opmærksomheden paa. Der staar i § 6 en Bestemmelse om, at Retten i første Instants, dersom den dertil finder Grund, kan ved en Kjendelse paalægge Parterne at forny Forligsprøven. Hensigten hermed er jo naturligvis den ved en saadan Foransjaltning, med en saadan fornyet Forligsprøve at forebygge at h'le Proceduren skal være omsonst, og Sagen blive afvist. Jeg tror, det kunde være gavnligt at udstrække denne Bestemmelse saaledes, at den ogsaa kom til at gjælde med Hensyn til Sagens Behandling for en højere Instants. Jeg har været i det Tilfælde, hvor jeg kan sige, at, naar man overhovedet skulde have en saadan Bestemmelse, sølte jeg Trængsel til den for den højere Instants. Jeg har nemlig engang — det er ikke saa længe siden — procederet en Sag, i hvilken jeg blev befikket for en Mand, hvem der var negtet Ret til Optagelse paa Valglisten til Rigsdagens Folkething; det var en saakaldet Gaardbestyrer. Vi procederede denne Sag meget omhyggelig baade for Overinstantsen og ligeledes for Underinstantsen. Det gaar jo, som det vil være i de ærede Medlemmers Erindring, til paa den Maade, at, naar en saadan Mand begjærer sig optagen paa en Valgliste af den Bestaaende, jeg nævnte, har han derom at henvende sig til Sogneraadet,